

27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet

a segítő kutya kiképzésének, vizsgáztatásának és alkalmazhatóságának szabályairól

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 30. § (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a szociális és munkaügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 170/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *h*) pontjában megállapított feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § E rendelet alkalmazásában

a) fogyatékos személlyel élő személy: a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 4. § *a*) pontjában és a Fogyatékos személlyel élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikke szerinti személy,

b) segítő kutya: a fogyatékos személlyel élő személyt az egyenlő esélyű hozzáféréshez fűződő joga gyakorlásában, önálló életvitelének elősegítésében, illetve veszélyhelyzet elhárításában segítő, rehabilitációs feladatokat ellátó, a külön jogszabályban meghatározott állat-egészségügyi követelményeknek megfelelő kutya,

c) gazda:

ca) az a fogyatékos személlyel élő személy, aki segítő kutyát alkalmaz és a segítő kutya használatára, gondozására vonatkozó képzésben részt vett, valamint eredményes vizsgát tett,

cb) a terápiás kutyát irányító személy, aki a segítő kutya használatára, gondozására vonatkozó képzésben részt vett és eredményes vizsgát tett,

d) közterület: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. § 13. pontjában meghatározott fogalom,

e) bevásárlóközpont: a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.) 2. § 3. pontjában meghatározott fogalom,

f) piac: a Kertv. 2. § 19. pontjában meghatározott fogalom,

g) szálláshely: a Kertv. 2. § 22. pontjában meghatározott fogalom,

h) üzlet: a Kertv. 2. § 27. pontjában meghatározott fogalom,

i) vásár: a Kertv. 2. § 29. pontjában meghatározott fogalom,

j) állatkert: az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban: Ávt.) 3. § 3. pontjában meghatározott létesítmény.

2. § (1) A segítő kutya kiképzése és alkalmazhatósága szerint

a) vakvezető kutya: a látássérült személy vezetésére kiképzett kutya,

b) mozgáskorlátozott személlyel segítő kutya: a mozgáskorlátozott személyt mindennapi tevékenységeinek ellátásában segítő feladatokra kiképzett kutya,

c) hangot jelző kutya: a hallássérült személy számára veszélyt vagy egyéb fontos információt jelentő hangok jelzésére kiképzett kutya,

d) rohamjelző kutya: az epilepsziával élő személy vagy más krónikus, rohamszerű állapotoktól veszélyeztetett személy számára a roham során segítséget nyújtó feladatokra kiképzett kutya,

e) személyi segítő kutya: a fogyatékos személyt önálló életvitelében segítő feladatokra kiképzett kutya,

f) terápiás kutya: a gyógypedagógiai, pszichológiai, pszichiátriai, konduktív pedagógiai rehabilitációs, illetve rehabilitációs folyamatban alkalmazott kutya lehet.

(2) A segítő kutyát megkülönböztető jelzéssel kell ellátni, amelyen a 3. § (1) bekezdés szerinti kutyát kiképző szervezet logójának szerepelnie kell.

3. § (1) Az a szervezet (a továbbiakban: kutyát kiképző szervezet) képezhet ki segítő kutyát és készíthet fel a segítő kutya használatára, gondozására,

a) amelynek létesítő okiratában a segítő kutyák kiképzése és a fogyatékos személlyel élő személyekhez történő eljuttatása feltüntetésre került, és

b) amely biztosítja, hogy a kiképzést olyan személy (a továbbiakban: kiképző) végzi, aki az Országos Képzési Jegyzékben szereplő rehabilitációs kutyakiképző szakképesítéssel rendelkezik.

(2) Terápiás kutyát az a szervezet alkalmazhat, amelynek létesítő okiratában a terápiás kutya alkalmazása feltüntetésre került.

4. § (1) A társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter pályázat útján a kutyát kiképző szervezetek, illetve a segítő kutyák alkalmazásának elősegítésével foglalkozó szervezetek közül közreműködő szervezetet jelöl ki, amely

a) honlapján közzéteszi

aa) tájékoztató jelleggel a kutyát kiképző szervezetek listáját,

ab) az 5. § (4) bekezdés szerinti követelményeket,

b) szakmai tanácsadással segíti a kutyát kiképző szervezetek munkáját,

c) biztosítja az 5. § (1) bekezdése szerinti vizsga jogszabályban és a szakmai szabályokban foglaltak szerinti lefolytatását és kiállítja az eredményes vizsga letételéről szóló tanúsítványt.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tevékenységéért a közreműködő szervezet díjat nem kérhet.

(3) A közreműködő szervezet kijelölése öt évre szól. Ugyanazon szervezet több alkalommal is kijelölhető közreműködő szervezetnek.

5. § (1) A segítő kutya kiképzése és a fogyatékossgal élő személynek a segítő kutya használatára, gondozására való felkészítése a mellékletben meghatározott vizsgarend szerint, vizsgabizottság előtt lefolytatott vizsgával zárul.

(2) A vizsga megszervezéséről, a vizsga lebonyolításához szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről a kutyát kiképző szervezet gondoskodik.

(3) A vizsgadíj összegét a kutyát kiképző szervezet határozza meg azzal, hogy annak összege nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 20%-át.

(4) A gazdának és a segítő kutyának a vizsgán a közreműködő szervezet által kidolgozott és a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter által jóváhagyott szabályzatban meghatározott követelményeknek kell megfelelni.

6. § (1) A vizsgabizottság

a) a közreműködő szervezet által delegált két tagból,

b) a kutyát kiképző szervezet által delegált tagból,

c) - ha a fogyatékossgal élő személy vagy törvényes képviselője kéri - az általuk megjelölt, a fogyatékossgal élő személy fogyatékossgának vagy betegségének megfelelő szakterületen működő érdekvédelmi szervezetet által delegált tagból áll.

(2) Az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja szerinti vizsgabizottsági tagnak az Országos Képzési Jegyzékben szereplő habilitációs kutyakiképző szakképesítéssel és legalább 5 éves, a segítő kutyák kiképzésében, illetve vizsgáztatásban szerzett szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie.

(3) A közreműködő szervezet, illetve az érdekvédelmi szervezet által delegált tag vagy annak hozzátartozója nem lehet tagja, illetve alkalmazottja a kutyát kiképző szervezetnek.

(4) A kutyát kiképző szervezet által delegált tag nem lehet a vizsgáztatandó kutya kiképzője vagy nevelője.

(5) A közreműködő szervezet és az érdekvédelmi szervezet az általa delegált tagokról, illetve tagról a kutyát kiképző szervezet felkérésének átvételét követő 15 napon belül írásban értesíti a kutyát kiképző szervezetet. A közreműködő szervezet az értesítésben megjelöli, hogy az általa delegált tagok közül ki a vizsgabizottság elnöke.

7. § (1) A kutyát kiképző szervezet a vizsgabizottsági tagok véleményének kikérésével megállapítja a vizsga időpontját és helyszínét, valamint a vizsgáztatás lefolytatása céljából összehívja a vizsgabizottságot.

(2) A vizsga helyszínét az 5. § (4) bekezdés szerinti szabályzatban foglaltak alapján kell meghatározni oly módon, hogy az megfeleltethető legyen a segítő kutya leendő alkalmazási körülményeinek.

(3) A vizsgabizottság tagjait a vizsgabizottság összehívásáról legkésőbb a vizsga időpontját megelőző 15 nappal írásban értesíteni kell.

(4) A vizsga időpontjáról és helyszínéről, továbbá a vizsgabizottság tagjairól legkésőbb a vizsga időpontját megelőző 15 nappal írásban értesíteni kell a vizsgázó személyt és annak törvényes képviselőjét. Az értesítésben fel kell hívni a vizsgázó személy és a törvényes képviselő figyelmét a vizsga megkezdésének és zavartalan lefolytatásának feltételeire, valamint tolmács vagy jelnyelvi tolmács igénybevételének lehetőségére.

(5) Az eredményes vizsga letételéről a közreműködő szervezet tanúsítványt állít ki a gazda részére.

8. § (1) A kutyát kiképző szervezet és a gazda a segítő kutya átadásáról írásban szerződést köt, amely tartalmazza

a) az átadás jogcímét (pl. adásvétel, használatba adás),

b) a kutyát kiképző szervezet nevét, székhelyét, elérhetőségét,

c) a kutyát kiképző szervezet felelősségvállalását arra vonatkozóan, hogy a segítő kutya az átadásakor megfelel a külön jogszabályban foglalt állat-egészségügyi követelményeknek,

d) a szerződésből a kutyát kiképző szervezetre és a gazdára háruló jogokat és kötelezettségeket, így különösen tételesen a gazdát terhelő valamennyi fizetési kötelezettséget,

e) a segítő kutyának a kutyát kiképző szervezet részére történő visszaadásának lehetőségét, okait vagy a segítő kutya visszaadásának kizárását.

(2) A segítő kutya átadásakor a kutyát kiképző szervezet tájékoztatja a gazdát, hogy szavatossági igényét a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 308. §-ának (2) bekezdése alapján a teljesítéstől számított 60 napon belül érvényesítheti.

9. § (1) A Fot. 7/A. § (1) bekezdésében meghatározott, a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a gazda és a kiképző (a továbbiakban együtt: segítő kutyát alkalmazó személy) jogosult a - (2) bekezdés szerinti kivétellel - segítő kutyával tartózkodni és a segítő kutyát használni a lakosság elől elzárt területek kivételével a Fot. 4. § f) pontja szerinti közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató területén és egyéb, mindenki számára nyitva álló létesítményben (területen), így különösen

a) közforgalmú tömegközlekedési eszközön,

b) üzletben, ideértve az élelmiszert árusító üzletet és a vendéglátó üzletet is,

c) bevásárlóközpontban,

d) piacon,

e) vásáron,

f) szálláshelyen,

g) játszótéren,

h) közművelődési, oktatási, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben,

i) közfürdő területén,

j) állatkertben,

k) közterületen.

(2) Terápiás kutyával tartózkodni és terápiás kutyát használni a lakosság elől elzárt területek kivételével az (1) bekezdés h) pontja szerinti intézményben lehet.

(3) Mozdólépcsővel felszerelt létesítményben (területen) a segítő kutyát alkalmazó személy jogosult a segítő kutyával az üzemképes, álló mozdólépcsőt használni.

(4) A létesítmény (terület) fenntartója, üzemeltetője, tulajdonosa, illetve az általa megbízott személy a segítő kutyát akkor távolíthatja el a létesítményből (területről), ha a segítő kutya a létesítményben (területen) tartózkodók testi épségét veszélyeztető magatartást tanúsít.

10. § (1) Az alkalmazásban álló és az alkalmazásból kivont segítő kutyára a helyi önkormányzat ebtartást szabályozó rendeletében a kutyák számára és méretére vonatkozó előírásokat nem kell alkalmazni.

(2) A segítő kutyát alkalmazó személy szájkosár nélkül alkalmazhatja a segítő kutyát.

11. § A 9. és 10. §-t alkalmazni kell a Magyarországra már kiképzetten behozott segítő kutyára és gazdájára is, feltéve, hogy a segítő kutya és gazdája olyan egyértelmű azonosításra alkalmas okmánnyal rendelkezik, amelyet az Assistance Dogs Europe (ADEu) vagy az Assistance Dogs International (ADI) tagszervezete állított ki.

12. § (1) A segítő kutya tartására és védelmére az Ávt. rendelkezései az irányadóak azzal, hogy

a) - a gazda és a kutyát kiképző szervezet eltérő megállapodása hiányában - a kutyát kiképző szervezet köteles gondoskodni az alkalmazásból kivont segítő kutyáról,

b) az állat tartójának a segítő kutya kiképzésének ideje alatt a kiképző, a segítő kutya átadását követően a gazda minősül.

(2) A segítő kutya által okozott kárért való felelősségre a Ptk.-nak az állattartók felelősségére vonatkozó szabályai az irányadóak azzal, hogy az állat tartójának a segítő kutya kiképzésének ideje alatt a kiképző, a segítő kutya átadását követően a gazda minősül.

(3) A segítő kutyával kapcsolatban elkövetett jogsértés miatt a gazda és a kutyát kiképző szervezet is jogosult fellépni.

13. § (1) Ez a rendelet - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) E rendelet 6. § (2) bekezdése 2017. január 1-jén lép hatályba.

(3) Az e rendelet hatálybalépésekor segítő kutyát kiképző szervezet tekintetében az e rendelet 3. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat 2012. január 1-jétől kell alkalmazni.

(4) E rendelet 9. és 10. §-át az e rendelet hatálybalépését megelőzően segítő kutyává kiképzett kutya és gazdája tekintetében - az (5) bekezdésben foglalt kivétellel - az 5. § (1) bekezdés szerinti vizsga hiányában is alkalmazni kell.

(5) Az e rendelet hatálybalépését megelőzően terápiás kutyának kiképzett kutya terápiás kutyaként 2010. december 31-ét követően az 5. § (1) bekezdése szerinti eredményes vizsga megléte esetén alkalmazható.

Melléklet a 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelethez

A segítő kutya kiképzését és a gazdának a segítő kutya használatára, gondozására való felkészítését lezáró vizsga rendje

I. A vizsgabizottság tevékenysége

1. A vizsgabizottság a vizsga megkezdése előtt kezdő értekezlet keretében ellenőrzi a vizsgához szükséges tárgyi feltételek meglétét.

2. Egy vizsgabizottság előtt a vakvezető kutya és gazdája, a mozgáskorlátozott személyt segítő kutya és gazdája, a hangot jelző kutya és gazdája, a rohamjelző kutya és gazdája, a személyi segítő kutya és gazdája tekintetében meghatározott vizsgák, valamint a terápiás kutya és gazdája tekintetében meghatározott második részvizsga esetében egy napon összesen legfeljebb 6 fő, a terápiás kutya és gazdája tekintetében meghatározott első részvizsga esetében pedig összesen legfeljebb 15 fő vizsgázhat. Amennyiben a vizsgázó személyek száma meghaladja a fent meghatározott létszámot, több vizsgabizottság összeállítása szükséges.

3. A vizsgabizottság a vizsga során biztosítja a vizsga szabályos, zavartalan lefolytatását, szükség esetén megteszi a II/4-8. pont szerinti intézkedéseket.

4. A vizsgabizottság a vizsga lefolytatását követően záróértekezlet keretében értékeli a vizsgázó személyek és a vizsgára bocsátott segítő kutyák teljesítményét.

5. A vizsgabizottság tagjait útiköltség-térítés illeti meg. A vizsgabizottság tagjai az útiköltség-térítésen felül tiszteletdíjban részesíthetők.

6. Ha a vizsgabizottság tagja lemond az útiköltség-térítésről, illetve a tiszteletdíjról, ennek tényét a vizsgajegyzőkönyvben rögzíteni kell.

II. A vizsga megkezdésének és zavartalan lefolytatásának feltételei

1. A vizsga megkezdése előtt a vizsgázó személy bemutatja személyazonosítására alkalmas fényképes okmányát.

2. A vizsgára alkalmatlan (pl. alkoholos, láthatólag bódult) állapotban megjelent vizsgázó személy a vizsgát nem kezdheti meg.

3. A vizsgára bekapcsolt mobiltelefont, magnetofont, CD-lejátszót, kép és/vagy szöveg tárolására is alkalmas eszközt, egyéb elektronikus vagy nyomtatott segédeszközt (kivéve a vizsgabizottság által ellenőrzött, a vizsgához szükséges eszközöket) bevinni és azt használni nem szabad.

4. A személyazonosítására alkalmas fényképes okmánnyal nem rendelkező, a vizsgára alkalmatlan állapotban lévő, illetve a vizsgára a 3. pont szerinti meg nem engedett segédeszközöket bevívó vagy azokat a vizsgán használó vizsgázó személyt a vizsgáról ki kell zárni.

5. A vizsga kihirdetett időpontjában meg nem jelenő vizsgázó személy vizsgáját sikertelennek kell értékelni, kivéve, ha a vizsgázó személy 3 napon belül benyújtja a vizsgabizottsághoz a távolmaradását igazoló dokumentumokat (orvosi igazolás, baleseti jegyzőkönyv stb.).

6. A távolmaradásról szóló igazolás elfogadásáról a vizsgabizottság elnöke dönt. Az igazolás elfogadása esetén a vizsgázó személy a vizsgadíj ismételt történő befizetése nélkül tehet vizsgát.

7. A vizsga ideje alatt a vizsgázó személy a vizsgahelyszínt csak kivételesen indokolt esetben (pl. egészségi ok) hagyhatja el. Ha a vizsgázó személy indokolatlanul elhagyja a vizsga helyszínét, akkor a vizsgabizottság a vizsgát megszakítja és az addigi teljesítmény alapján értékeli a vizsgázó személy teljesítményét.

8. A vizsgát csak indokolt esetben lehet megszakítani, megosztani vagy részletekben végezni, így különösen alkalmatlan időjárási viszonyok, baleset vagy egészségi ok esetén. Ilyen esetben a vizsgalapon a részeredményeket kell feltüntetni, és ha aznap nem folytatható a vizsga, vagy a vizsgabizottság összetétele változik, akkor a vizsgalapon új rovatot (oszlopot) kell kitölteni, valamint fel kell tüntetni a megszakított vizsga tényét és eredményét.

9. A vizsgáról való kizárásnak és a vizsga megszakításának tényéről, valamint körülményeiről jegyzőkönyvet kell felvenni.

III. Tolmács, jelnyelvi tolmács igénybevétele

1. A vizsgán a vizsgázó személy tolmács vagy jelnyelvi tolmács közreműködését kérheti.

2. A tolmács és jelnyelvi tolmács nem lehet azonos a kutyát kiképző személlyel.

3. A tolmács és jelnyelvi tolmács közreműködését a vizsgajegyzőkönyvben rögzíteni kell és a vizsga megkezdése előtt fel kell szólítani a tárgyilagos közreműködésre és a hiteles fordításra.

4. Ha a tolmács, jelnyelvi tolmács nem a szakmai szabályoknak megfelelően működik közre a vizsga lefolytatásában, a vizsgabizottság a vizsgát megszakítja, a tolmácsot, jelnyelvi tolmácsot kizárja a vizsgán történő részvételből és a vizsgázó személyt ismétlővizsgára utasítja.

IV. A vizsga dokumentálása

1. A kutyát kiképző szervezet a vizsgáról jegyzőkönyvet vezet.
2. A vizsgajegyzőkönyvben a vizsgázó személyek névsorát legkésőbb a vizsgát megelőző munkanapon le kell zárni. A vizsgát a névsor lezárása nélkül megkezdeni nem szabad. A vizsgajegyzőkönyvet 10 évig kell megőrizni.
3. A vizsgajegyzőkönyv tartalmazza
 - a) a vizsga időpontját,
 - b) a vizsga helyszínét,
 - c) a vizsga fajtáját, a képesítés megnevezését, amelyre a vizsga irányul,
 - d) a vizsgatárgyak megnevezését,
 - e) a vizsgázó személyek névsorát, természetes személyazonosító adatait,
 - f) a vizsgabizottság tagjainak nevét,
 - g) a kutyát kiképző szerv megnevezését,
 - h) a kezdő és a záróértekezleten elhangzottakat,
 - i) a tolmács, jelnyelvi tolmács közreműködésének tényét,
 - j) a vizsga megszakításának, a vizsgáról való kizárásnak a tényét,
 - k) a segítő kutyák és a vizsgázó személyek értékelését, a vizsga eredményét,
 - l) a vizsga menetét befolyásoló bármely körülményt.
4. A javító- és az ismétlővizsgáról külön jegyzőkönyvet kell felvenni.
5. A vizsgajegyzőkönyvben azokat a feladatokat, amelyek alól a vizsgázó személy felmentést kapott „(FM)” jelzéssel kell jelölni.
6. A vizsgajegyzőkönyvet a vizsgabizottság tagjai és a jegyzőkönyvvezető írják alá.
7. A kutyát kiképző szervezet a vizsga teljes - az értékelés alá tartozó - szakaszát videóra rögzíti, amely tényről tájékoztatja a vizsgázót.
8. A kutyát kiképző szervezet a felvételtől egy vágatlan másolatot lejátszható formátumban a vizsgát követő 15 napon belül megküld a közreműködő szervezetnek.
9. A felvételt a kutyát kiképző szervezet és a közreműködő szervezet a segítő kutya alkalmazásából történő kivonását követő egy évig megőrzi.
10. A felvételt a vizsgázó személy írásbeli hozzájárulása nélkül a vizsgabizottság tagjain, illetve a 11. pont szerinti szakértő(k)ön kívül más nem tekintheti meg.
11. A vizsgázó személy a vizsga lefolytatásával kapcsolatos kifogásait a vizsgát követő 15 napon belül jelezheti a közreműködő szervezetnek. A közreműködő szervezet - szükség szerint szakértő(k) bevonásával - közvetít a probléma megoldásában, a vizsgázó személy és a vizsgabizottság, illetve a vizsgázó személy és a kutyát kiképző szervezet közötti vita rendezésében.